

พ ร ะ ร ัต น ต ร ัย เ ป้ น เ ยี ย ม

บุญอันเลิศ คือ อายุ วรรณะ ยศ เกียรติ สุขและกำลัง
ย่อมเจริญแก่บุคคลผู้รู้แจ้งธรรมอันเลิศ เลื่อมใสในสิ่งที่เลิศ
คือเลื่อมใสในพระพุทธเจ้าผู้เลิศ ผู้เป็นทักษิณะบุคคลอันเยี่ยม
เลื่อมใสในพระธรรมที่เลิศอันปราศจากราคะ เป็นที่เข้าไปสงบ
ระงับและเป็นสุข เลื่อมใสในพระสงฆ์ผู้เลิศ เป็นนาบุญชั้นเยี่ยม
ให้ทานในท่านผู้เลิศ ผู้มีปัญญาตั้งมั่นแล้วในธรรมอันเลิศ ให้
ทานแก่ท่านผู้เป็นบุญเขตอันเลิศ จะเกิดเป็นเทวดาหรือมนุษย์
ย่อมเข้าถึงสถานที่อันเลิศ บันเทิงใจอยู่

๑๔๒

บนเส้นทางอันยาวไกลในสังสารวัฏเราต้องรู้จักขวนขวาย
สั่งสมบุญบารมีกันอย่างต่อเนื่องที่เนื่องจากไม่ใช่เรื่องเล็กๆ น้อยๆ เลย
ที่เราจะมองข้าม คิดได้แต่เพียงว่าจะทำเมื่อไรก็ได้ เพราะกว่าที่
เราจะได้บรรลุจุดหมายปลายทางที่แท้จริงของชีวิต ไม่ใช่เรื่อง
พอดิพอร้ายเลย หากเรายังเป็นผู้ที่ประมาทอยู่ ไม่เร่งสั่งสม
บุญบารมีและทำความเพียรในการเจริญสมาธิภาวนา เส้นทาง
นั้นก็ยิ่งจะยาวไกลออกไปอีก ดังนั้นการสั่งสมบุญควบคู่กันไป
กับการประพฤติปฏิบัติธรรม จึงเป็นภารกิจหลักที่เราต้องหมั่น
ทำให้เป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ

มีวาระแห่งสุภาสิตปรากฏอยู่ใน จุนทิสสูตร ความว่า

“อคุโธ เว ปสนน่าน	อคุคฺ ธมฺมํ วิชานตํ
อคุเค พุทุเช ปสนน่าน	ทกฺขิณฺเญเย อนุตฺตเร
อคุเค ธมฺเม ปสนน่าน	วิราคุปสเม สุขे
อคุเค สงฺฆเ ปสนน่าน	ปฺญญกฺเขตฺเต อนุตฺตเร
อคุคฺสฺมี ทานํ ททตํ	อคุคฺ ปฺญญํ ปวทฺตติ
อคุคํ อายุ จ วณฺโณ จ	ยโส กิตฺติ สุขํ พลํ
อคุคฺสฺส ทาตา เมธาวิ	อคุคฺธมฺมสมาธิโต
เทวภูโต มนุสฺสโส วา	อคุคฺปฺปตฺโต ปโมทติ

บุญอันเลิศ คือ อายุ วรรณะ ยศ เกียรติ สุขและกำลัง

พระรัตนตรัยเป็นเยี่ยม

๑๔๓

ย่อมเจริญแก่บุคคลผู้รู้แจ้งธรรมอันเลิศ เลื่อมใสในสิ่งที่เลิศ คือเลื่อมใสในพระพุทธเจ้าผู้เลิศผู้เป็นทักษิณบุคคลอันเยี่ยม เลื่อมใสในพระธรรมที่เลิศอันปราศจากราคะ เป็นที่เข้าไป สงบระงับและเป็นสุข เลื่อมใสในพระสงฆ์ผู้เลิศ เป็นนาบุญ ชั้นเยี่ยม ให้ทานในท่านผู้เลิศ ผู้มีปัญญาตั้งมั่นแล้วในธรรม อันเลิศ ให้ทานแก่ท่านผู้เป็นบุญเขตอันเลิศ จะเกิดเป็น เทวดาหรือมนุษย์ ย่อมเข้าถึงสถานที่อันเลิศ บันเทิงใจอยู่”

ผู้มีจิตเลื่อมใสในสิ่งที่ควรเลื่อมใส ย่อมมีใจที่ละเอียด ประณีต นุ่มนวลควรแก่การงาน และเหมาะสมที่จะเป็น ภาชนะรองรับบุญกุศลที่จะเกิดขึ้นจากการให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา เมื่อใจละเอียดย่อมมีธรรมะภายในที่ละเอียด เช่นกัน มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่ระลึก สิ่งอื่นที่ประเสริฐ เลิศกว่าพระรัตนตรัยภายในนี้ไม่มีอีกแล้ว เมื่อเราได้เข้าถึง พระรัตนตรัยภายในตัวของเราเอง เท่ากับว่าเราได้เข้าถึงสิ่งที่ เลิศที่สุดแล้วของชีวิต

เราทั้งหลายเป็นผู้ที่โชคดีมาก ที่มีโอกาสรับรู้ ว่า อะไรที่ เป็นสิ่งที่เลิศที่สุด และยังสามารถประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึง สิ่งที่เลิศนั้นได้ การประพฤติอย่างนี้ได้ชื่อว่า ดำเนินรอยตาม เยี่ยงอย่างบัณฑิตนักปราชญ์ทั้งหลายในกาลก่อน วันนี้จึงมี

๑๔๔

เรื่องราวที่จะนำมาเล่า เพื่อมาเป็นตัวอย่างสำหรับนักสร้างบารมีทั้งหลาย คือว่าเมื่อใดที่ผู้มีบุญยังไม่รู้ว่า สิ่งที่เกิดที่สามารถอำนวยความสะดวกเป็นเลิศ และยังเป็นทั้งที่พึ่งที่ระลึกอันสูงสุดนั้นแท้ที่จริงแล้วเป็นอย่างไร เมื่อไม่รู้ก็ไม่ได้อยู่นิ่งเฉยเสีย ท่านเหล่านั้นจะตระเวนหาคำตอบให้ได้ทีเดียว แม้ว่าจะลำบากยากแค้นสักเพียงไหนก็ไม่ยอมย่อท้อ เพราะพื้นฐานของชีวิตของทุกๆ คน ย่อมต้องการสิ่งที่เลิศ สิ่งที่ดี สิ่งที่สามารถประโยชน์สุขให้ด้วยกันทั้งนั้น แต่สิ่งที่ต้องการนั้น จริงๆ แล้วคืออะไร

*ครั้งในสมัยพุทธกาล เคยเกิดเรื่องทำนองนี้มาแล้ว ในสมัยนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่พระเวฬุวันมหาวิหาร ใกล้กรุงราชคฤห์ ซึ่งพระเจ้าพิมพิสารเป็นผู้สร้างถวาย และพระองค์ยังพระราชทานอภัยให้แก่สัตว์ทั้งหลายที่อยู่ในบริเวณนั้นอีกด้วย สัตว์ที่ว่านั้นก็มีการรวมอยู่ด้วย เพราะสาเหตุนี้เอง พระเวฬุวันจึงมีชื่อเรียกยาวขึ้นกว่าเดิมว่า พระเวฬุวันกลั่นทก-นิวาปสถาน กลั่นทก แปลว่า กระแต นิวาปสถาน แปลว่า ที่ให้อาหาร ดังนั้นสถานที่แห่งนี้จึงเป็นที่ให้อาหารแก่กระแตทั้งหลายด้วย

พระรัตนตรัยเป็นเยี่ยม

๑๔๕

ในนั้น มีราชกุมารีพระองค์หนึ่ง เป็นเชื้อพระวงศ์ พระนามว่า จุนที มีสมบัติและบริวารมากมาย มีมากถึง ๕๐๐ คัน และมีกุมารี ๕๐๐ คน เป็นบริวาร ราชกุมารีจุนทีนี้ เป็นกุมาริกาที่รำลึกกันว่าเป็นผู้ที่มีปัญญามาก และมีบุญมากทีเดียว เมื่อได้ฟังกระทู้ปัญหาอะไรขึ้นมาแล้ว มักจะนำเอาไปขบคิดพิจารณาหาเหตุผลผลเสมอๆ มีอยู่วันหนึ่ง ราชกุมารีได้นั่งคุยกับพระภคดา พระนามว่า จุนทะ ซึ่งท่านเป็นสัมาทิฏฐิบุคคล เชื้อบุญ เชื้อบาป และตั้งแต่เข้าวัดปฏิบัติธรรม ก็ได้รับการปลูกฝังในสิ่งเหล่านี้ด้วย พระราชกุมารจุนทะเองก็มีความปรารถนาให้น้องสาวของตนเป็นผู้ที่มีที่พึ่งให้กับตนเอง จึงกล่าวขึ้นว่า

“น้องรัก ผู้หญิงหรือผู้ชายก็ตามที่เป็นผู้ถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ว่าเป็นสรณะ เป็นที่พึ่งที่ระลึก แล้วรักษาศีลทั้งห้าข้อคือ เว้นจากการฆ่าสัตว์ การลักทรัพย์ การประพฤติดิฉันในกาม การพูดมุสา และการดื่มน้ำเมาคือสุราและเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ผู้นั้นตายไปแล้วจะไม่พลัดตกไปในทุกคติเลย มีแต่จะท่องเที่ยว ในสุคติโลกสวรรค์เท่านั้น”

เมื่อจุนทีกุมารีได้ฟังถ้อยคำอย่างนี้ก็เกิดความสงสัยขึ้นในใจว่า สิ่งที่ว่าชายของเราบอกมานี้ คืออะไรกันแน่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ที่ว่านั้น เป็นอย่างไรกัน เราจะเข้าไปไต่ถามผู้รู้ที่ไหนดีหนอ ขบคิดอยู่พอสมควรทีเดียว พอนึกได้จึงคิดว่า

เราผู้ที่สามารถจะให้คำตอบนี้ได้แล้วในวันนี้ โดยเราจะเดินทางไปใต้ถุนพระบรมศาสดา เมื่อราชกุมารคิดอย่างนั้น จึงได้เตรียมและเดินทางไปเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าพร้อมกับบริวารทั้ง ๕๐๐ คนของพระนาง โดยมีรถ ๕๐๐ คันเป็นพาหนะ

พอเมื่อราชกุมารจอมปราชญ์มาถึงที่ประทับของพระผู้มีพระภาคเจ้า ก็ถวายบังคมพระพุทธรองค์แล้วนั่งลงอยู่ ณ ที่สมควร พอได้โอกาสเหมาะจึงทูลถามปัญหาแก่พระบรมศาสดาเกี่ยวกับที่ตัวเองมีความสงสัยว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พี่ชายของหม่อมฉันได้กล่าวกะหม่อมฉันว่า ไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือเป็นชาย ควรถึงพระพุทฺธ พระธรรม และพระสงฆ์ สมาทานรักษาศีล ทั้งทำให้บริบูรณ์ เมื่อตายไปจะเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์อย่างเดียว หม่อมฉันมีความสงสัย อยากจะสอบถามว่า ผู้ที่เลื่อมใสในพระศาสดาเช่นไรเล่า เมื่อตายไปแล้วจะไปสู่สุคติอย่างเดียว เลื่อมใสในพระธรรมเช่นไร จึงสามารถที่จะเข้าถึงสุคติอย่างเดียว เลื่อมใสในพระสงฆ์เช่นไร จึงจะเข้าถึงสุคติเช่นเดียวกัน ผู้ที่ทำศีลของตนเองให้บริบูรณ์อย่างไรเล่า ถึงจะไปสู่สุคติอย่างเดียว”

เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าได้สดับดังนั้น ก็ทอดพระเนตรดูราชกุมารด้วยพระทัยที่เปี่ยมไปด้วยพระเมตตาเยือกเย็นด้วยมหากรุณา จึงตรัสตอบว่า “ดูก่อนจุนทิ บรรดาสัตว์ทั้งหลายที่มี

๑๔๓

อยู่ในสากลโลกนี้ ไม่ว่าจะเป็นสัตว์สองเท้า สี่เท้า มีเท้ามาก มีเท้าน้อยหรือไม่มีเท้าก็ตาม จะมีรูปร่างมีสัญญาหรือไม่มี สัญญาที่มีอยู่ประมาณเท่าใดก็ตาม พระตถาคตเจ้าเป็นผู้เลิศกว่าสัตว์เหล่านั้นทั้งหมด

ชนเหล่าใดเลื่อมใสในพระพุทธเจ้า ชนเหล่านั้นได้ชื่อว่า เลื่อมใสในสิ่งที่เลิศ วิบากหรือผลอันเลิศย่อมมีแก่ผู้นั้น วิราคะ เป็นธรรมที่ย้ายความเมา กำจัดความกระหาย ถอนเสียซึ่งอาลัย เข้าไปตัดวัฏฏะเป็นที่สิ้นตัณหา คลายกำหนด เป็นที่ดับทุกข์ ชนเหล่าใดเลื่อมใสในวิราครธรรมนี้ ชนเหล่านั้นได้ชื่อว่า เลื่อมใสในสิ่งที่เลิศ ผลอันเลิศย่อมบังเกิดขึ้น พระสงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้า เป็นผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ เป็นผู้ควรแก่ของที่ควรคำนับ ควรต้อนรับ ควรแก่ของทำบุญ ควรทำอัญชลี เป็นเนื่อนาบุญของโลก ผู้ที่เลื่อมใสในสงฆ์เหล่านี้ ชื่อว่าเลื่อมใสในสิ่งที่เลิศ

ศีลที่พระอริยเจ้าทั้งหลายปรารถนา รักษาอย่างดีไม่ขาด ไม่ต่าง ไม่พร้อย ไม่ทะลุ เป็นอิสระ อันวิญญูชนสรรเสริญ เป็นไปเพื่อสมาธิ เป็นอริยกัณตศีล เลิศกว่าศีลทั้งหลาย ผู้ใดทำให้บริบูรณ์ในอริยกัณตศีลนี้ ผู้นั้นได้ชื่อว่า ทำให้บริบูรณ์ในสิ่งที่เลิศ วิบากที่มีผลอันเลิศ ย่อมเกิดขึ้นแก่เขา

๑๔๘

ราชกุมาริได้ฟังพระดำรัสของพระบรมศาสดาแล้ว ก็เกิดมหาปีติซาบซึ้งในรสพระธรรม เกิดความกระจำแจ้งใน คำถามของตน ทำให้เกิดความเคารพเลื่อมใสในพระบรมศาสดา เป็นอันมาก ตั้งแต่นั้นมา เธอได้ตั้งใจทำโอวาทที่พระพุทธองค์ แสดงไว้ จึงทำให้ชีวิตมีแต่ความเจริญรุ่งเรือง มีพระรัตนตรัย เป็นสรณะปฏิบัติตามพี่ชาย

เราจะเห็นว่า ในพระดำรัสของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น พระองค์ยังทรงยืนยันว่า พระรัตนตรัยเป็นสิ่งที่เลิศประเสริฐสุด ผู้ที่มีจิตใจเลื่อมใสในพระรัตนตรัยอย่างเต็มเปี่ยม ย่อมมีวิบาก คือผลอันเลิศละเอียดประณีตตามไปด้วย บุญอันเลิศย่อมเกิดขึ้นแก่ผู้นั้น

ดังนั้นเมื่อเรารับรู้รับทราบอย่างนี้แล้ว ควรหมั่นทำให้ให้ เลื่อมใสในพระรัตนตรัยให้ยิ่งๆ ขึ้นไป จนกระทั่งสามารถเข้าถึง และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับพระรัตนตรัยภายในตัวของเรานั้น ให้ได้ หากทำได้อย่างนี้ ชีวิตของเราจะได้เข้าถึงฐานะอันเลิศ คือพระนิพพานอย่างแน่นอน

